SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
Пам'ятайте про Україну!
VOL. XCV. No. 132. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 14, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЛИПНЯ 1988 Ч. 132. РІК XCV.

В РИМІ ВЕЛИЧАВО І БАГАТОЛЮДНО ВІДЗНАЧЕНО ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ВІТАВ КІЛЬКАКРАТНО УКРАЇНСЬКИХ ВЛАДИК І ПАЛОМНИКІВ НА БОГОСЛУЖЕННЯХ І КОНЦЕРТІ ТА ЗАКЛИКАВ ДО ВІДНОВЛЕННЯ УКЦЕРКВИ В УКРАЇНІ

Рим. (Р. Голіят). — Святкування Тисячоліття Хрищення України в Римі розпочалися в п'ятницю, 8-го липня ц.р., в год. 9-ій вранці, Архиєрейською Літургією з нагоди Марійського Року у базиліці Санта Марія Маджоре. Служба Божа — композиції Миколи Дилецького, співав хор церкви св. Димитрія з Торонто, диригент Мирон Максимів.

О год. 4-ій по полудні відбувся молебень до Христа Чоловіколюбця у базиліці св. Климента перед мощами св. Кирила. Співали сестри з українських обитель під диригентурою Тетяни Шуфлин. Того самого дня владики мали для чужинецької преси конференцію, на якій Владика Андрій Сапеляк дав обширний огляд про УКЦеркву, про що коментували місцеві газети „Il Tempo" і „L'Avvenire".

У суботу, 9-го липня в год. 9-ій вранці, відбувся Молебень до Пресвятої Богородиці у соборі св. Софії, у присутності Папи Івана Павла II, ієрархії УКЦеркви, запрошених гостей, духовенства, чоловічих і жіночих монаших чинів та паломників з усіх континентів світу в числі біля 7,000 осіб.

Прихід Папи присутні привітали оваційно, а представники молоді — два хлопчики й дівчинка в українських вишивках — привітали Папу старим українським звичаєм — хлібом і сіллю.

Митрополит Максим Германюк у своїй короткій проповіді, вітаючи Папу, згадав, що між присутніми паломниками є три українські покоління.

Папа у обширній своїй проповіді вказав на геройські подвиги УКЦеркви, згадуючи про спочилого вкрипті під предстолом собору св. Софії Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого. "L'Osservatore Romano" з 10-го липня в обширній статті про цей Молебень подало текст промови Папи в італійській і українській мовах.

Між присутніми запрошеними достойниками був Кардинал Агостіно Касаролі, Кардинал Юзеф Глемп, примас Польщі, і Кардинал Генрик Гльміновіч. З Польщі приїхали 16 автобусів паломників зі своїми священиками (їхали з Польщі три дні до Риму без автобусового охолодження), а 50 осіб приїхали літаком.

Під час Молебня співали збірні хори під диригентурою проф. д-ра Мирослава Антоновича і Ярослава Бабуняка.

У мистецькій частині виступали: хор з Варшави, хор з Вінніпегу, хор Сестер Василіянок з Варшави, хор „Веснівка" з Торонто, танцювальна група і сумівська дута оркестра з Торонто. Папа зі захопленням стежив за виконанням українських пісень і народних танків. Заповідачем і приготувачем мистецької програми був Володимир Луців з Англії.

Папу і Патріярха Мирослава Івана Любачівського вітав юнак з Вінніпегу від української молоді і паломників. Після Молебня Папа відмовив молитву над криптою Патріярха і Кардинала Й. Сліпого й мав коротку зустріч з представниками українських організацій, між якими були: Петро Саварин — голова СКВУ, Богдан Любачівський, Ярослава Стецько, проф. Володимир Янів, Микола Плавюк, Омелян Ковалів, д-р Богдан Футей, д-р Юрій Солтис, проф. Ярослав Рудницький, Юрій і Роман Ференцевичі, Олесь Пришляк, Романа Навроцька й інші.

Того самого дня, о год. 8:45 вечора, перед базилікою св. Петра, українські владики в числі 18, з духовенством відправили Молебень до св. Володимира. Проповіді виголосили: Митрополит Стефан Сулик, Кардинал Уго Палєто — вікарій Риму й Владика Інокентій Лотоцький, підкреслюючи велике значення 1000-ліття Хрищення України. Під час Молебня співав хор церкви св. Варвари з Відня під диригентурою Андрія Гнатишина. До співу приґравала оркестра „Трембіта" з Монтреалю. Це був День Молоді, яка в одностроях Пласту й СУМ взяла масову участь у Молебні. Після Молебня зі смолоскипами в руках усі перейшли під обеліск, творячи хрест і співаючи „Вітай між нами", „Боже зійми з нас кайдани" і „Боже Великий" Папа, з вікна свого студіо у короткому слові українською і італійською мовами о год. 10:45 вечора згадав про українське 1000-ліття Християнства, про велику Божу благодать цього святкування і передав своє благословення українському народові.

У неділю, 10-го липня, в базиліці св. Петра, Понтифікальну Службу Божу відслужив Папа Іван Павло II разом з усією ієрархією УКЦеркви, в присутності патріярхів, кардиналів, членів дипломатичного корпусу, визначних достойників, священства, жіночих і чоловічих монаших чинів та українських і інших прочан. Під час Служби Божої співали об'єднані мішані хори під диригентурою А. Гнатишина й М. Максимова, а під час Святого Причастя співав об'єднаний хор, диригенти: М. Антонович, Я. Бабуняк і Юрій Гнатюк.

Папа у своєму слові українською і італійською мовами двічі підкреслив, що він „ваш брат і перший слов'янський Папа". Він переновів історію 1000-річчя християнства, яке пов'язане зі святою столицею, Церквою св. Петра, на гробі якого збудована та чудова базиліка. У цьому храмі того дня було 13.000 вірних, а 30.000 слухали Службу Божу на площі св. Петра.

(Закінчення на стор. 3)

Літня школа українїстики в Гарварді розпочала навчання

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). Понад 55 студентів прийнято на 18-ту з черги сесію літніх курсів, які почалися 27-го червня. Вісімтижневу програму організують спільно Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) та Гарвардська літня школа.

Цьогорічні курси: „Українська історія до 1800 року" — викладає проф. Ігор Шевченко. (Гарвардський університет). „Українська література XX століття", — викладає д-р Наталія Пилипюк. (Альбертський університет). Початкова українська мова", — мґр Люба Дика (Гарвардський університет) „Середня українська мова", — Юрій Гавриш (Гарвардський університет). „Вищий курс української мови", — проф. Володимир Мокрий. (Ягелонський університет в Кракові, Польща). Новий курс департаменту політичних наук „Динаміка політики сучасної України", — викладає проф. Зеновія Сохор (Кларк університет).

Фонд Катедр Українознавства (ФКУ) кожного року уділяє стипендії для студентів прийнятих на літні курси і таким чином за останніх 17 років допоміг понад 1,200 студентам з різних частин світу взяти участь в літній школі українознавства. Цього року як і попередніх років студенти з'їхалися з різних стейтів Америки: з Каліфорнії, Арізони, Кольорадо, Мериленду, Ню Гемпшир, Тексасу, Теннесі, Вірджінії, Вашінгтону, Висконсину, Іллиной, Мишигену, Міннесоти, Массачусетс, Пенсильванії, Ровд Айленду і Ню Йорку, як також з Канади, Арґентини та з Польщі. В цьогорічній групі є чотирьох семінаристів та 12 студентів, які закінчили або кінчають вищі студії. Пересічний вік зголошених студентів вищий ніж попередніми роками, мабуть тому, що впроваджено більш строгі вимоги впису; які включали підпис університетських оцінок, рекомендації від професорів та короткий есей.

Важливою частиною літніх курсів є теж імпрези, які влаштовуться вечорами і на вікендах. Перше таке понадпрограмове зайняття відбулося в суботу, 9-го липня, вечір присвячений українському режисерові Лесеві Курбасові, під назвою „Леся Курбаса 'Джимі Гигинс' ", який приготовила Вірляна Ткач, режисер з Ню Йорку. На вечорі була представлена діяльність Курбаса та рідкісні прозірки з 1923 року.

(Закінчення на стор. 3)

На Союзівці виступає О. Полянська і тріо „Троянда"

Союзівка. — Почавши від офіційного відкриття літнього сезону з початком липня, Управа Союзівки старається уприємнити перебування своїм гостям різнородними виступами кращих українських мистецьких сил.

О. Полянська.

В наступну суботу і неділю, 16-го і 17-го липня ц.р., вакаційники і принагідні гості Союзівки зможуть милуватися виступами таких молодих талантів як гарфістки Одарки Полянської і тріо „Троянда" з Торонто. Всі гості зможуть танцювати і забавлятися під звуки оркестри „Одночасність".

Мистецькі програми на Союзівці починаються кожної суботи о год. 8:30 вечора у просторій і охолоджуваній залі „Веселки".

ЕСТОНІЇ ПОВЕРНУЛИ ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР

Москва. Як повідомила газета „Московскіє Новості". Верховна Рада Естонської ССР спеціяльною постановою з 25-го червня цього року проголосила, що відтепер державним прапором республіки буде синьо-чорно-біле полотнище національні кольори естонського національного прапора до окупації цієї країни Совєтським Союзом у 1940 році.

В інформації „Московских Новостей", однак, міститься і малозрозуміле роз'яснення. „Синьо-чорно-білий прапор, пише газета, віднині буде підніматися на мітингах, демонстраціях і спортивних змаганнях рядом з червоним прапором совєтської Естонії".

Оголошуючи про повернення статусу національному прапорові, міністер закордонних справ Естонії Арнольд Грен нагадав, що синій кольор символізує небо, чорний землю, а білий надію на світле майбутнє.

В тій же постанові сказано, що національною квіткою Естонії буде вважатися волошка, а птахом ластівка.

На фестивалі студентської пісні країн Прибалтики, що відбувся недавно у Вільнюсі, естонські делегати уже на законній підставі розмахували своїми національними прапорами. За їх прикладом пішли латиші і литовці, які також добиваються для себе такого ж права.

Московський кореспондент пресового агентства Ройтерс нагадує, що ще недавно поява на вулиці з національним прапором могла привести до тюремного ув'язнення терміном до семи років.

М. Дукакіс вибрав Л. Бентсена на віцепрезидента

Бостон, Масс. — У вівторок, 12-го липня ц.р., кандидат на президента від демократичної партії Майкл Дукакіс вкінці подав до загального відома, кого він вибрав як кандидата на віцепрезидента. Ним є сенатор Ллойд Бетсен з Тексасу, який відомий із своїх консервативних поглядів і тим М. Дукакіс думає здобути собі консервативні голоси. Проголошуючи вибір на заступника президента М. Дукакіс, пригадав що Джан Кеннеді в 1960 році попросив на свого заступника Линдона Джансона з Тексасу. Подаючи до відома своє рішення М. Дукакіс вихваляв Бентсена, як досвідченого політика, що відомий із своєї боротьби за громадянські права.

У першій аналізі політичної кар'єри Л. Бентсена його порівнюють до Джорджа Буша. Він походить із багатої тексаської родини, був летуном під час Другої світової війни, а після її закінчення розпочав свою політичну кар'єру та був в 1948 році обраний наймолодшим членом Палати Репрезентантів. Після трьох каденцій він залишив на якийсь час політичне життя і доробився великого маєтку на обезпеченевій фірмі, що належала до його батька. Тоді в 1970 році він повернувся до політики і кандидував на сенатора з Тексасу проти Дж. Буша, якого переміг, здобуваючи 53 відсотки голосів. Від того часу він з успіхом є сенатським репрезентантом Тексасу і відомий із того, що вміє знаменито збирати великі фонди на політичні цілі. Коли йдеться про його працю в Сенаті, то він дуже часто голосував за проєктами, які підтримувала Республіканська партія, наприклад, за допомогу для контрас, за молитву у школах чи обов'язкове обслідження недуги АІДС. Помимо того, він має підтримку робітничих спілок, а організації в обороні громадянських прав ставляться до нього дуже прихильно.

Вістка про вибрання Л. Бентсена на кандидата на заступника президента обурила негритянського кандидата Джессі Джексона, але публічно він заявив, що є надто зрілим політиком, щоб негодувати з приводу такої невдачі,

НАГІРНИЙ КАРАБАХ ВИРІШИВ ПРИЄДНАТИСЯ ДО ВІРМЕНІЇ

Москва. У вівторок, 12-го липня, виконком Ради депутатів Нагірно-Карабахської автономної области рішив вийти зі складу Азербайджанської ССР і приєднатися до Вірменії. Рішення було прийнято одноголосно при одному, що утримався від голосування.

Кореспондент місцевого радіо повідомив Москву телефонічно зі Степанакерта, столиці Нагірного Карабаху, що місцеві законодавці перейменували Нагірно-Карабахську область в Арцахську і постановили, що віднині вона адміністративно належить до Вірменії.

Покищо тяжко сказати, яку реакцію викличе це рішення у Москві, однак багато правозахисників уже тепер вважають становище націоналістів юридично необґрунтованим.

У телефонічному інтерв'ю кореспондентові агентства Ассошіейтед Пресс Ендрю Кетеллові совєтський історик Рой Медведєв заявив, що рішення степанакертського виконкому може мати лише символічне значення, бо за всю історію совєтської влади не було ані одного випадку виходу автономної области зі складу союзної республіки. Е. Кетелл вважає прийняте рішення викликом всій совєтській ієрархічній системі аж до самого Ґорбачова, який у виступі на XIX партійній конференції визнав, що права автономних республік, країв і областей повинні бути значно розширені. Разом з тим Ґорбачов відзначив, що „іноді представники національних меншин заходять надто далеко".

„У деяких людей склалося враження, що в рамках гласности можна добитися чого завгодно, — сказав М. Ґорбачов, — від зміни республіканських кордонів до створення опозиційних партій. Центральний комітет повинен заявити, що порушення процесу демократизації суперечить завданням перебудови".

У вівторок московська „Правда" повідомила, що переважна більшість громадян Вірменії, які брали участь у загальному страйку протесту, повернулися на свої робочі місця. Однак дисидент-журналіст Мовсес Ґорґісян подає цілком іншу картину. Він повідомив, що у понеділок на працю не вийшли 70 відсотків страйкуючих. На околицях Єревана зосереджені бронетанкові і десантні частини.

У СВІТІ

ПІСЛЯ МАЙЖЕ ТИЖНЕВОЇ затримки у Мехіко оголошено частину підсумків президентських і парляментських виборів. Кандидат правлячої Інституційно-революційної партії Карльоз Салінас зібрав 52.85 відсотка голосів, що дає йому право керувати державою протягом наступних шести років. Лідер правої партії Національної дії Мануель Кльотієр дістав 16.68 відсотка голосів виборців, а керівник лівої коаліції Національний демократичний фронт Кватемок Карденас 29.1 відсотка

В ОСТАННІЙ ДЕНЬ ПОЇЗДКИ по американських військових об'єктах маршал Сергей Ахромєєв, начальник генерального штабу совєтської армії, був запрошений оглянути американський стратегічний бомбардувальник Б-1 на базі американських військово-повітряних сил в Елсворті, Південна Дакота. У супроводі групи совєтських генералів маршал спостерігав, як під час навчальної тривоги були підняті екіпажі сімох літаків Б-1. С. Ахромєєв піднявся в кабіну бомбардувальника, всі прилади якого в той момент були виключені. Гостям з СССР не надали можливости спостерігати за роботою систем управління бомбардувальником. „Поки системи не діють, в кабіні нема нічого секретного, сказав пільот полковник Тоні Біта. Ми, так би мовити, не відмовимося продемонструвати їм наші коронні страви, однак розкривати їх рецепти не станемо".

У ВІЛЬНЮСІ, СТОЛИЦІ Литви, відбувся масовий мітинг на підтримку вимог населення Нагірного Карабаху про приєднання його до Вірменії. У мітингу, підготовленому громадською організацією під назвою Ініціятивна група в підтримку перебудови, взяло участь 100,000 осіб. Литовський активіст Вітавтас Богусіс у телефонічному інтерв'ю прочитав кореспондентові агентства Ройтерс текст резолюції, одноголосно прийнятої учасниками мітингу, в якому міститься заклик до проведення в Нагірному Карабаху загального референдуму. Ця резолюція, сказав В. Богусіс, буде передана совєтському урядові. Перед учасниками демонстрації виступив відповідальний партійний працівник, який повідомив, зокрема, що незабаром у Литві буде розглянуте питання про відновлення литовського національного прапора, який був державним прапором незалежної Литви від 1918 до 1940 року. Ті, що виступали на мітингу, закликали до економічної незалежности Литви, до визнання литовської мови офіційною мовою республіки, а також до того, щоб молоді литовці, яких беруть на військову службу, залишалися лише на території республіки.

БАГДАДСЬКЕ РАДІО повідомило, що іракські війська відбили 12 гірських вершин, розміщених у 180 кілометрах на північний схід від Багдаду, які мають важливе стратегічне значення. Раніше повідомлялося, що іранські війська були вибиті з гірського масиву, що оточує місто Мават. Сам Мават, який протягом року перебував у руках іранців, відбитий. Взявши місто, іракці побачили, що, відступаючи, іранські війська стратили військовополонених. У листі на ім'я генерального секретаря ООН Переза де Куеяра, міністер закордонних справ Іраку Тарек Азіз обвинуватив Іран у жорстокому розстрілі військовополонених. До листа прикладені фотографії, на яких показані трупи 10 вояків зі зв'язаними руками і ногами. У листі Т. Азіз також закликає осудити Іран за відмову виконати резолюцію ООН, яка вимагає негайного припинення вогню.

В АМЕРИЦІ

БАЗУЮЧИЙСЬ НА ЗАЯВІ високого урядовця Білого Дому, засоби масової інформації повідомили, що президент Роналд Реґен вирішив іменувати на пост головного прокуратора ЗСА колишнього губернатора Пенсильванії Дика Торнбирга. Наступного дня Президент офіційно повідомив про свій вибір.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН вирішив, що Америка винагородить родини тих 290 осіб, які загинули на літаку в Перській затоці, зістріленого ракетою американського військового корабля. Речник Білого Дому Марлин Фицвотер зразу ж додав, що винагорода не є визнанням вини ЗСА, тільки виявом гуманности американського народу. У цьому ж повідомленні зазначено також що винагороди будуть видані прямо рідним загиблих, а не урядові Ірану.

НАЙВИЩІ ВІЙСЬКОВІ власті ЗСА і СССР повідомили про спільне формування групи осіб, які випрацюють плян запобігання військовим сутичкам. Рішення про сформовання такої групи проголосили маршал Сергей Ахромєєв, шеф штабу совєтських військ, і адмірал Вілліям Кров, шеф штабу військових з'єднань ЗСА. Вони обидва також проголосили й дворічну військову вимінну програму, яка розпічнеться зустріччю команданта американських військ в Европі та його двійника з совєтської сторони. Тут також включено візиту до СССР адмірала Крова в наступному році, як й багато інших вимін.

ЗГІДНО ЗІ ЗАЯВАМИ урядовців Пентагону, між шефами штабу американських збройних сил існує велике непорозуміння щодо назначення головнокомандуючого у Перській затоці. Виявляється, що провідники американських військових з'єднань є поділені чи головнокомандуючим там має стати генерал армії чи адмірал морської фльоти. Головнокомандуючим американських збройних сил в Перській затоці і на Близькому Сході під цю пору є генерал Джордж Б. Крайст, член корпусу морської піхоти.

І в Тексасі відзначили Тисячоліття

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Тепер, коли з усіх-усюдів дістаємо звідомлення про святкування в українських громадах 1000-річчя Хрищення України, відкриваємо з радістю і здивуванням, що існують українські громади навіть дуже розкинені, які однак не забувають наших великих річниць і з'єднано та із самопосвятою їх відзначають.

Саме нагоду до такого відкриття зробили ми коли до редакції „Свободи" зайшла довголітня мешканка Тексасу Стефанія Покотило-Елліс, щоб розповісти про відзначування там 1000-річчя Хрищення України.

Гостя з Тексасу С. Покотило-Елліс (зліва) відвідала редакцію „Свободи" в товаристві С. Рубель.

Показується, що ті нечисленні українці, які живуть постійно в Тексасі були одними із перших, що святкували цю неповторну для сучасників річницю і то, як на їхні обставини величаво та успішно.

Хоча за обрахунком нашої гості в Тексасі є принайменше 150 до 160 українських родин, вони живуть розкинено і щойно недавно зорганізувався Українсько-Американський Клюб в Тексасі, але до нього досі вписалося лише біля 60 родин.

Саме із цих „активістів", як розповідає С. Покотило-Елліс, створився окремий комітет для відзначення 1000-річчя Хрищення України під проводом Люби Жук-Леві, до якого увійшли зацікавлені цією справою і продовж місяця приготовили гідне святкування, яке знайшло широкий відгук серед українців і місцевого населення.

Святкування відбулися 30-го січня ц.р., коли до Делласу приїхав Владика Іннокентій Лотоцький з Чикаго, який відправив в університетській каплиці Службу Божу. Співав український хор з Гюстону, бо, на жаль, в Делласі такого немає. Каплиця була виповнена вщерть вірними і то не

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті й дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і „money orders" виставляти на „Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Занечищення довкілля — щораз поважніша проблема

Здається, що цього літа значно більше як досі ми мусимо здати собі справу із поважних і небезпечних наслідків, що їх приносить зі собою поширення технології і цивілізації у щоденному житті.

Із припливом спеки та посухи, що вже тепер, на початку липня, дається нам тут, в ЗСА, добре взнаки, нагло заговорили дослідники атмосфери про появу перших переконливих ознак того, що пророкували вже від довшого часу, а саме — теплярняного підсоння, викликаного сильнішим тепер соняшним промінням. Значить, верства озону, що оберігає землю від надмірної дії цього проміння, менщає наслідком усіх хемічних складників, що їх щораз у більшій кількості продукуємо ми на цій землі своїм способом життя і своїми технічними здобутками. Чи цей перший удар дзвону на тривогу змінить наш спосіб життя?

Чи занечищення повітря буде зростати далі з кожним роком, а тим зростатимуть і небезпеки від ультрафіолетових променів сонця, від браку відповідної кількости чистого повітря? Виглядає, що люди ще далі не здають собі справи із небезпек, які самі продукують. Та ж у цілому західньому світі щораз менше лісів, того природнього джерела кисню, що їх безпощадно винищує людська рука, шукаючи за новими місцями на поселення , або через неувагу до лісної господарки.

Може треба, щоб небезпека, яку ми самі створюємо, заторкнула нас так безпосередньо, як в останньому тижні мешканців Ню Йорку, коли вони на власні очі побачили увесь цей бруд, усі відпадки каналів, що їх винесла на пляжі, несподівано для всіх, досі чиста вода Атлантійського океану? Розуміється, ідуть здогади і досліди, як це сталося, відкіля стільки у тих відпадках зужитих лікарських стрикавок і шпитального матеріялу? Немає для нас сумніву, що т. зв. „офіційні чинники" стараються усіма можливими способами зменшити небезпеку того занечищення, що їх принесла вода на береги досі найкращих пляжів великого Ню Йорку. Але в цьому випадку мешканці побачили самі це занечищення, тому всі заспокоюючі коментарі не можуть усунути їхнього переляку і недовіри.

І так в найгарячіший від 77-ти років кінець минулого тижня великі пляжі світили пусткою, бо помимо запевнень міських урядовців здоров'я та дозволу купатися, — мовляв, „занечищення вже немає", — не було багато охочих шукати прохолоди у хвилях звичайно приємного океану.

Ба, щобільше, язва занечищення посувається в щораз нові місця і, здається, немає їй кінця. Тож кожний пересічний громадянин нагло з'ясовує собі проблему, яка досі для нього була далекою і байдужою, а це: що робиться із величезною кількістю сміття і відпадків, що їх тепер нагромаджують мешканці? Хоча існують вже різні пропозиції, як їх переробляти чи нищити із найменшою шкодою для довкілля, але ще ніхто не винайшов справді ефективного способу. І далі викидається вміст каналізації й сміття де попало, ось хоча б у океан, і тепер бачимо цього перші наслідки.

Але ледве чи люди навіть так безпосередньо заторкані цією небезпекою, як тепер мешканці Ню Йорку, змінять вже свій спосіб вигідного життя і його звичок? І сумнівно, чи ми припинимо надмірно їздити автами, мотори яких найбільше створюють занечищення атмосфери. І сумнівно, чи ми перестанемо викидати мільйони тонн відпадків, включно з „гіґієнічними" додаткими?

Пригадуються давні добрі часи, як ми пішки ходили на ярмарок купувати харчі, як м'ясо завивали нам у газету, а городину кидали просто до сітки. Все це не було надто вигідно і гіґієнічно, — але ми таки жили без страху, що нам забракне чим дихати, і ми не боялися, що дістанемо якусь нищівну недугу через вживання звичайної води.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Михайло Кучер

СОВЄТИЗАЦІЯ ШКОЛИ В ПОЛЬЩІ

I.

Початок шкільного року. Дванадцять ступенів тепла. Дме сильний східній вітер. На спортовій площі всі кляси школи поставлено чотирикутником. На будинку школи транспарант з написом — „Молодь завжди з партією". У відчиненому вікні радіо. Незабаром буде промова міністра.

Оповідає вихователька восьмої кляси. Вчителі дуже нерадо беруть обов'язки вихователів, бо це часто веде до конфліктів ідеологічного характеру, але праця вихователя восьмої кляси „дає прибутки". Восьма кляса остання і учні дарують вихователям перфуми, чоколяду, буває, — альбоми з репродукціями відомих мистців.

Діти на спортовій площі стоять спокійно, не розмовляють між собою. Після промови міністра, яку ледве чути, промовляє директор школи: „Ви перші починаєте наукову технічну революцію в нашій країні". Учні — селянські діти, і можна сумніватись, чи розуміють директора.

Сильні подуви вітру гойдають учнями першої кляси. Кінець жнив. Діти до школи прийшли без батьків.

Раптом повстала авантюра. На відкриття школи приїхала місцева влада, а учні першої кляси, присягаючи, не вміють підписатися навіть друкованими літерами. Директор кричить на вчительку, яка провадить вступну клясу — „зерувку". Несамовитість продовжується. Секретарка приносить подушечку з чорнилом-тушшю для печаток, і дітям беруть відтиски пальців. Негайно блакитна фарба опиняється на обличчях. Діти виглядають фантастично.

Перша лекція у восьмій клясі. Перед учителькою „на струнко" з'являється господар кляси і голосно дає звіт — „присутніх", „відсутніх" і без павзи „до присяги".

На стіні висить державний герб — білий орел без корони. Господар кляси починає скандувати, а за ним ціла кляса: „Починаємо новий день, як мільйони наших товаришів у Польщі і на світі. Всі розуміємо, що маємо вірно служити батьківщині". Після лекцій діти співають „шкільний гимн" — „Гей, Мазури".

Село велике, тисяча мешканців, переселені з-під Ґродна. Половина індивідуальні господарства. Бракує вчителів. Директор ледве упросив приїхати вчителя математики. Матоматик має трьох дітей, старе авто. Передумова прийняття праці — не бере вихователства.

Жінка вчителя математики тримає кури і продає яйця, гарантує їхню свіжість. Директора не можна назвати „керівником", бо лютує і мститься. у Польщі все ще люблять титули. Довший час він мешкав з родиною на горищі школи, бо брак помешкань. Перше помешкання дістав, коли він мав сорок років.

Діти постійно спізнюються на виклади і скрадаються на свої місця, не вітаючись. Всі несуть великі мішки, повні хліба. Перед лекціями діти стають у черзі по хліб. Пекарня одна на село і хліб продається тільки до десятої години ранку. Додому діти йдуть найменше дві години. Без відпочинку помагають в господарстві. Учні сьомої і восьмої кляс не вміють читати. Не розуміють учительки, коли питає, що таке підмет. Дивляться з жахом. Дуже багато дітей залишаються в тій самій клясі на другий рік.

Учнів зобов'язує вісім днів суспільно-виховавча праця. Учні сьомої і восьмої кляс примусово працюють у колгоспах, копають картоплю. На поле в термосах, які часто холодні, дітям привозять зупу-горохівку. За годину праці учні отримують 80 грошів. Вчителі при роботі пильнують учнів і отримують денно 150 золотих та картоплю на цілу зиму.

Діти батьків, які мають індивідуальні господарства, звичайно не працюють у колгоспі, і за це їм зменшують оцінку з поведінки.

Система примушує дітей брехати. Учні, працюючи на полі в колгоспі, до своїх щоденників мають вписати фікційні лекції в школі з вигаданими темами. Збунтувався тільки вчитель математики: „Хто тут дурний? Я, чи ті, хто примушує дітей брехати?" — Бунт не допоміг. Математик мусів вписати в щоденник фікційні лекції. Система перемогла.

Знову картопля. Два дні. Діти мають прийти в робочих одягах, але без книжок. І ось поле, вкрите інеєм. Потім земля розмерзає. Болото, тяжко ходити. Картопля гнила, розлазиться в пальцях. Таку картоплю кидають у целофанові мішки і везуть до гуральні. З неї роблять спирт. Їсти її не можна.

Закінчення буде.

Володимир Барагура

Мамо, де ти?..

(Уривок із ще недрукованої збірки спогадів „Воєнні переживання сірої людини")

Я отримав листа, в якому сестри, які працювали вчительками на Волині, повідомляли мене, що німці вивозять їх хвору маму насилу до Райху транспортом через Львів. Я негайно повідомив про це свого шефа Ґеорґа Лемана, який очолював бюро преси й пресове аґентство „Телепрес". Він виклопотав у властей дозвіл вилучити мою родину з транспорту й залишити у Львові. Леман навіть поїхав зі мною на місце, де за інформаціями урядових чинників повинен затриматися транспорт. На жаль, ми вже поїзду не застали. Нам сказали, що від'їхав раніше через Перемишль-Краків до Райху.

З тяжким серцем вернувся я додому, а тут знову вістка від сестер з дороги, що з уваги на тяжкий стан маминого здоров'я, яка довгі роки терпіла від ревматизму й артриту, що здеформували їй руки й знищили серце, сестри мусіли залишити її в шпиталі в Перемишлі.

Леман знову поставився зі зрозумінням до мого родинного горя. Виклопотав мені потрібні письма від цивільних і військових властей та дав мені від себе листа з просьбою допомогти мені відшукати маму. Виплатив мені зачетом пенсію, дав безреченцеву відпустку з праці й відрядив своє авто, щоб шофер завіз мене до Перемишля.

Я негайно кинувся розшукувати маму по всіх шпиталях і польових лазаретах. Рекомендаційні письма допомогли мені в розшуках багато: всі двері широко відкривалися передо мною, бо німці респектували розпорядження й накази влади. Звичайно завідуючий шпиталем чи санітарним пунктом давав мені санітара і цей проводив мене від ліжка до ліжка, чи пізнаю маму. Дводенні розшуки втомили мене докраю. Я надивився на сотні знеможених, вихуділих від недоїдання, недуги, болю, виснаження, журби облич людей різного віку, які без потрібної лікарської опіки й догляду чекали невідомої долі.

Врешті в одному польовому шпиталі сказали мені, що всіх хворих жінок вилучили й перевезли до міського шпиталю. Там я її віднайшов. Сиділа на ліжку безпомічна й молилася. Пізнала мене відразу й з полегшою відітхнула. Коло неї поралася якась старша жінка. Вона оповіла мені, що піклується мамою від часу, коли її розлучили з доньками — вмивала її, чесала, годувала.

Мої рекомендації зробили чудо — маму негайно забрали зі загальної залі й примістили в справжній шпитальній кімнаті. Лікарі заопікувалися нею і я мав забрати її щойно за кілька днів додому, бо відкрили, що в неї висока температура. Коли я прийшов другого дня вранці довідався про стан маминого здоров'я, мене громом вдарила вістка від медсестри, що вночі мама померла в неї на руках із окликом: „Сину!"

У скромній дерев'яній нашвидкоруч витесаній труні в присутності священика, моєї дружини й родини, яка жила на селі під Перемишлем, я похоронив маму на місцевому цвинтарі. Поставив невеличкий хрест і табличку з написом.

У цьому тяжкому горі я все таки побачив палець Божий і надзвичайну доброту Провидіння, що в такий непевний, жорстокий час дав синові змогу віднайти маму, бодай на часинку побачити її та востаннє отримати її благословення, закрити її втомлені очі й похоронити її по-християнському на останньому крайчику рідної землі.

І так війна розкинула мою найближчу родину по світі: батькова могила в містечну Корець рівенського повіту на Волині, мамина в Перемишлі, доля сестер — невідома...

Про ці тяжкі переживання стараюся не думати, бо скільки разів про них згадаю, трачу віру в вартість життя...

Ірина Книш

105-РІЧНА РОВЕСНИЦЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО РУХУ

Русифікаторська вакханалія дедалі більше зазнає демаскувань і звинувачень і то в усіх обсягах „Країни Рад". У „Слові о Полку Ігоревім" наче осторога звучать слова: І начали князі про мале — ‚це велике', мовити; хоч інколи буває навпаки: з великого мале сприймається. Ґорбачовська перебудова, мабуть, охоплює одне й друге. Можна нізащо репресувати й на довгі роки загнати в табори, а потім „реабілітувати" та далі нехтувати... Проте настав час, що речі розкриваються та вже частіше на сторінках преси в Україні називаються їх властивими йменами.

Нещодавно газета для молоді повідомила про найстаршу віком мешканку Івано-Франківська, що досягла 105 року життя — Ольгу Дучимінську. Більше нічого не подано, хоч це ім'я нікому нічого не говорило. Проте в „Літературній Україні" небавом появився у супроводі світлини зворушливий нарис п. з. „Вишня на подвір'ї", в якому автор Роман Горак достатньо повідомив читачів про цю похилого віку ювілятку.

Народилася вона 8-го червня 1883 року в Миколаєві (Львівщина) в родині народного вчителя Василя Решетиловича. Кінчила середні школи в Станіславові й Перемишлі, навчала в народних школах, а від 1930 року належала до редакції „Жіночої Долі". З великим теплом представляє автор нарису її письменницькі початки, яким сприяли Франко, Кобринська, Кобилянська та інші визначні письменники. Втішалася вона теж приязню Стефаника, Мартовича, Черемшини, Богдана Лепкого...

У розповіді Горака згадані навіть маловідомі деталі, наприклад, про її першу збірочку віршів „Китиця незабудьок" з року 1911 під псевдонімом Ірма Остапівна. При цьому наведені й уривки рецензії на неї Н. Кобринської: „... Не клясифікацію талантів вимагаємо від критика, а того, як він зрозумів і відчув душу автора. Листуючи картки маленької книжки ‚Китиця незабудьків', видиться нам, що авторка іде берегом тоненької струї ручаю і зриває там не так ніжною рукою голубі квіти незабудьків... і поливає їх дрібними сльозами. Не в однім краю зірвані сі квіти... От і китиця зірваних Ірмою незабудьків, маленька, скромненька в'язанка, кожний квіточок тужно виглядає в далекий, широкий простір, переймає легеньким дрожчем зворушення..." Вимогливий до мови Іван Нечуй-Левицький схвалив вірші Ірми, а лист Кобилянської, захопленої збірочкою, започаткував довготривалу їхню дружбу.

Ці патріотичні вірші передавали враження й почуття тодішніх подій, таких, як атентат 1908 року, юного студента Мирослава Січинського на поляка, цісарського намісника, графа Потоцького — гнобителя українського народу, а далі відплатний, офіційний терор, убивство Адама Коцка, жорстока сваволя польської адміністрації. Над цим терором ридали вірші Ірми, за що докоряв Вячеслав Будзиновський: „годі сліз" — боротись треба!" Все те зберегла пам'ять серця Ольги Дучимінської, найглибша вдячність якої належала незабутній Наталії Кобринській. До неї зверталася вона в своїй апострофі: „Поклін Тобі, Ненько духа мого!"

З довоєнних часів відомо, про її близьке прив'язання, вірність і апотеозу до своєї духовної провідниці, яка сердечно назавжди приєднала її до українського жіночого руху, про який Ольга мало що відала — заки не пізнала авторки „Духа часу", „Ядзі і Катрусі" особисто, відвідавши її: „Я йшла зустріти авторку, але верталася, ставши сама переконаною феміністкою!" — признала в своїх споминах.

З того часу Ольга вся віддалася праці для українського жіноцтва, здійснюючи заповіти своєї апостолки. По селах і містечках організувала жіночі гуртки, дитячі садочки, навчала неписьменних, ширила любов до книжки, вела акцію на допомогу рідним школам, дітям і молоді...

Пошана жіноцтва за невпинну працю Наталії Кобринської виявилася на величавому ювілейному конгресі в Станиславові (Івано-Франківську) 1934 року у 50-річчя українського жіночого руху тим, що святкову пам'ять його піонерки зокрема відзначено ювілейним виданням спогадів про неї пера Ольги Дучимінської: „Мої спогади про Наталію Кобринську", (друковані в „Жіночій Долі" 15-го червня — 1 липня, 1934 року).

У своїх особистих спогадах Дучимінська наголошувала фемінізм Наталії Кобринської, з чим не хотіла пізніше погодитися її донька Оксана Дучимінська-Мигул, яка маленькою дитиною, а потім підростком перебувала з матір'ю у домі Кобринської. Вона й помістила статтю „Те, що знаю й пам'ятаю про Наталію Кобринську (в журналі „Наше Життя" 1951, ч. 10-12). Та її аргументи надто суб'єктивні, мовляв, Кобринська не мала потреби змагатися, бо ніколи не зазнавала дискримінації як жінка, не мала потреби заробітку, всі її подивляли й цінили. Видно, Оксана Дучимінська не читала брошури своєї матері п. з. „Наталія Кобринська, як феміністка" (Коломия, 1934, стор. IV, 30).

Вернувшись з таборових ув'язнень у Львові, Ольга Дучимінська найшла спершу піддержку Ірини Вільде, а згодом в родині О. Кобилянської. Пробувала писати оповідання, вірші, але їх не приймали до друку. Мавши 95 років, не знала, що діяти далі. Тоді зібрала своє добро в підручну торбинку та поїхала до дорогого її пам'яті Івано-Франківська. Там найшла добрих людей, що їй допомогли. Минуло десять років. Тепер живе в маленькій кімнатці, віконце якої виходить на залізничний насип; тишу й самоту раз-у-раз перериває грюкіт машин і поїздів. Але в цій одноманітній самотності є й „атракція": вишневе дерево на асфальтованому подвір'ї. Це довга й тяжка для немічної дорога в кілька кроків, та коли надворі соняшно й тепло — її можна бачити, як сидить на осонні поблизу вишні.

Автор „Вишні на подвір'ї" Роман Горак заслуговує на вдячність жіноцтва, особливо його активних діячок, за цю частинно відкриту „білу пляму".

На жаль, це майже виняток. Бо в добу перебудо-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ У ЛЬВОВІ

В коментарі „Митарство з пам'ятником Т. Шевченка у Львові" „Свобода" з 14-го червня 1988 року, Я.П., покликаючись на варшавську газету „Нове Слово" (чи не „Наше Слово"?), пише про митарства й брак однозгідности, яким мав би бути пам'ятник і де його поставити. „Наше Слово" — це газетка, що виходить у Варшаві. На мою думку, не дуже надійне джерело. Варшавський автор підсуває думку, що шкода витрачати фонди у час „економічної кризи". Його твердження не відбиває правдивого стану, бо до цього часу держава, здається, не витратила будь-яких фондів. За повідомленням київської газети „Культура і життя" з 8-го травня 1988 року, населення Львова й України вже зібрало понад 275,000 крб., а деякі особи з особистих заощаджень передали грубі суми. Наприклад, А. Лешко передав 3 000, Т. Карашівський — 4 000, 80-річний слюсар А. Нікельський — 4 000, навіть польська катедра передала коло 1 190 крб.

Правдою є, що не устійнено формату пам'ятника. Львів'яни не хочуть копіювати харківську чи черкаську версію поета, а про слабенький пам'ятник в Києві навіть немає мови. Та це ще не найбільше лихо. Більшою проблемою є місце для пам'ятника. У статті „Забракло ідеї" („Культура

(Закінчення на стор. 4)

Н. Сеник-Коваль

ПОЕЗІЯ — БЕЗСМЕРТНИЙ ДОТИК ДО ДУШІ

I.

Оці степи, це небо, ці ліси —
Усе так гарно, чисто, незрадливо.
Усе, як є — дороги, явори —
Усе моє, все зветься — Україна.
Така краса, висока і нетлінна,
Що хоч спинись і з Богом говори.

(Ліна Костенко)

Яка щирість і простота у цих рядках Ліни Костенко! Така ж щирість і простота, як і у Василя Симоненка та інших поетів — шестидесятників. Нова епоха — епоха шестидесятих років XX віку. А чи ж це епоха за вигміром часу? Це ж було лише кілька років передишки в Україні після гнітючого гніту. Ліна Костенко каже:

Не було епохи для поетів,
але були поети для епох.

Якраз ці високоталановиті поети — Ліна Костенко і Василь Симоненко — й належать нашій епосі. Це молоді в той час поети, свідомість яких зформувалась уже після Другої світової війни.

Мені б ще гратись в піжмурки і кляси,
а я вже смерть побачила впритул.

Мабуть війни, бурхливі події збуджують також сильну увагу, у наслідок чого з'являються великі поети, бо й після Першої світової війни виприснули, теж молоді тоді, майстри слова: Максим Рильський, Володимир Сосюра, Павло Тичина і Микола Зеров, у яких вирувала сила, краса, любов до Батьківщини.

Сьогодні ми зупинимось на найвидатнішій між живими сучасними поетами — поетесі — Ліні Костенко. У ці дні вона уже не початківець, а загальновизнана й улюблена поетка. За нею вже вісім збірок поезій.

Народилася Ліна Костенко в 1930 році в містечку Ржищів на Київщині. Скоро її батьки переїжджають у Київ. Тут Ліна кінчає середню школу й вступає у Київський Перагогічний Інститут, де виявляє особливе зацікавлення до літератури і, очевидно, робить свої перші творчі спроби. У 1952 році вона вступає в Літературний Інститут Ґорького в Москві. Її твори вже друкуються у київських журналах „Дніпро", „Вітчизна", в харківському журналі „Прапор" та у львівському — „Жовтень", як також у київській — „Літературній Україні".

У 1957 році виходить друком її перша збірка поезій „Проміння землі", яка не лишається непомітною — у пресі з'являється суперечлива критика, але серед читачів не було суперечностей. Ліна Костенко стає улюбленою поетесою широкого читача, її твори не залежуються на полицях, навпаки, треба було на них полювати, як пише визначний письменник Б. Антоненко-Давидович: „Довелося полювати на цю нову збірку Ліни Костенко ‘Неповторність', бо наш читач любить твори цієї поетки. Досить сказати, що в одній тільки київській книгарні за півдня розійшлося 3 000 примірників глибокодумної оригінальної, часто-густо афористичної авторки. Творчість Ліни Костенко світить, як променистий маяк у сучасне й майбутнє своєї рідної землі та її людей. Читаючи її, мимоволі думаєш старою біблійною фразою ‘відкіля нам сіє?'. Її роман ‘Маруся Чурай' (цей роман вартий окремої розвідки), як кажуть, виданий накладом у вісім тисяч, весь наклад вмент щез із книгарень, тоді видали ще сто тисяч, і знову неможливо його здобути. Жодного її твору не знайдете в Києві. Кияни люблять свою поетесу, а вона носить у серці своє старе найлюбіше місто — Київ".

Людина у цьому модерному метушливому світі потребує відійти хоч на мент у інший світ, вищий, кращий, щоб відпочити, вкусити щось для своєї душі, людина спрагла глибокої думки, і саме це вона знаходить у поезіях Л. Костенко, ці поезії заспокоюють, навіюють роздуми про минуле, вселяють віру в майбутнє. Тут нема мармелядности, а є стрункість, краса, щирість, любов до людини, правда. Хто не зупиниться над такими висловами-афоризмами?

Воно, як маєш серце не з льодини,
розп'яття — доля кожної людини.

Життя — така велика ковзаниця,
кому вдалось, не падавши, пройти?

Не час минає, а минаєм ми.

Іноді ми навіть не усвідомляємо, чому нам подобається поезія. Читаємо, насолоджуємося, відпочиваємо! Якийсь чар, щось гарне, величне, незвичайне; щось, що тривожить нашу душу, а це — отой „безсмертний дотик до душі", це — глибока думка, вмонтована у поетичні образи: „Мати моя впала, і крик завмер у неї на устах". Нас вражає сила цих рядків, викликає повну уяву надлюдського горя.

Я чую дощ, він тихо плаче правду.

Жінки дорогу слізьми перемили.

Тут авторка передала читачеві несказаний біль, смуток. Та коли ми прочитаємо:

Зима тікає, підібравши поли.
Весна підніме келехи тюльпанів.

Сонце сипле квіти, як з бриля.

У нас підноситься настрій, ми просто бачимо леваду, усіяну квітами, нам стає тепло від сонця.

(Продовження буде)

В Римі...

(Закінчення зі стор. 1)

Після Божественної Літургії, Папа у своїй короткій мові з вікна свого студіо українською і італійською мовами говорив про 1000-ліття УКЦеркви й передав благословення, для всіх паломників і усього українського народу.

Велика концертова заля ім. Папи Павла II цієї неділі, 10-го липня, була заповнена кардиналами єпископами, духовенством і прочанами. При тому був також присутній Папа Іван Павло II.

Патріярх М. Любачівський у своєму привітальному слові згадав про українську християнську духовість і вплив християнства на розвиток української культури. Він передав на власність Ватикану велику скульптуру св. Володимира, роботи маестра Лева Молодожани на яку відслонив на сцені В. Луців.

Хори виконали ряд релігійних пісень.

Папа, у своєму слові по-українськи й італійськи, говорив про стару українську культуру, дякував виконавцям-хористам за чудові пісні, передав усім благословення, вітаючись з диригентами й хористами і в товаристві ієрархів став до знімки разом з групою виконавців концертової програми.

Фільмовий продуцент Ярослав Кулинич і Іван Проццик взяли цілу програму на фільмову ленту.

З нагоди Тисячоліття І. Проццик видав кольорову листівку.

Українські лікарі, що відбували цього місяця свій з'їзд у Відні (коло 200 осіб) взяли участь у цих святкуваннях 1000-ліття Хрищення України в Римі.

Соня Глутковська, яка є інформаційним речником єпархії Стемфорду і Парми, англомовними й італійськими пресовими повідомленнями інформувала в Римі про ювілей 1000-ліття Хрищенкя України.

Українська католицька ієрархія поза межами батьківщини у вільному світі, в духовній єдності з Владиками в Україні, подбали про це, щоб ці ювілейні святкування в Римі відбулися достойно.

Місцеві радіові, телевізійні й пресові коментарі висловлювались похвально про святкування 1000-ліття Христової Церкви в Україні

У великій паломницькій групі з Америки були на святкуваннях усі владики, багато монахів і монахинь і світських духовників зі своїми мирянами.

З церкви св. Юра в Ню Йорку приїхали: о. Патрикій Пацак, ЧСВВ, генеральний вікарій Стемфордської дієцезії, ігумен і парох церкви св. Юра, о. Лаврентій Лавринюк, ЧСВВ, Лев Голдейд, ЧСВВ, і монах Еміліян Турко.

У понеділок, 11-го липня, після Архиєрейської Літургії у базиліці св. Павла, на якій співав Візантійський хор з Утрехту, Голляндія, під диригентурою д-ра М. Антоновича, відбувся концерт української духовної музики у церкві св. Андрея делла Валле. Співали хори: Український камерний хор з Варшави (диригент Ярослав Полянський): „Веснівка"; Візантійський хор; Хор тисячоліття з Вінніпегу (диригент Ю. Гнатюк); Ювілейний хор Тисячоліття.

У вівторок, 12-го липня у базиліці св. Петра о год. 8-ій вранці відправлено Архиєрейську Службу Божу коло гробу св. Йосафата, який міститься напроти гробу Папи Бенедикта XIV.

Крім ієрархів УКЦеркви, співслужителями були священики інших країн.

Українські паломники з усіх країн світу взяли участь у цій Торжественній Літургії, яка була відслужена в намірені св. Йосафата і страдального українського народу.

Архиєпископ Мирослав Марусин, секретар Східньої Конгрегації, у своїй змістовній і глибоко обдуманій проповіді, говорив про пройдений шлях Української Церкви впродовж її тисячолітнього існування, згадуючи її мучеників. Присутні переривали його мову частими оплесками.

Під час Літургії співали хори: церкви Пресвятої Богородиці з Ванкуверу, диригент Василь Шмігель, та церковний хор св. Івана Хрестителя з Нюарку, диригент Михайло Добош.

АМЕРИКАНСЬКОМУ АМБАСАДОРОВІ до Нікарагуа Ричардові Мелтонові і сімом іншим американським дипломатам наказано залишити країну до 72 годин. У листі до секретаря Державного департаменту Джорджа Шулца, міністер закордонних справ Нікарагуа Мігуель д'Еското Брокманн виміноє недавні напади Америкою підтримуваних повстанців і каже, що амбасадор Р. Мелтон віддзеркалює „цілковите нехтування Урядом президента Р. Регена найбільш елементарних норм міжнародного співіснування". Уряд ЗСА покищо не давав жадних коментарів у цій справі.

І в Тексасі...

(Закінчення зі стор. 1)

лише українцями, які слухали з увагою проповіді Єпископа про 1000-річчя Християнства в Україні, яку він виголосив в англійській мові, щоб була зрозуміла для всіх.

Відтак відбулося прийняття, на якому було понад 200 осіб, що на Деллас і розпорошеність українців є великою кількістю, як це завважує наша гостя з Тексасу.

На прийнятті головну доповідь про 1000-річчя виголосив інж. Юрій Бойчук, а крім нього промовляв також Олександер Бежний, а Владика Лотоцький був почесним гостем. В програмі прийняття, був виступ танцювальної групи, яку від деякого часу ведуть Діді Мороз і Андрій Чобаний, деклямація донечки д-ра Сороколіта, гра на бандурі Христини Ґеремет і на скрипці Івана Романко.

Все було дбайливо підготоване, як розповідає нам С. Покотило-Елліс, і тому викликало зацікавлення українською громадою так самих українців, що досі сторонили від організованого українського життя, як і неукраїнців, які може вперше мали нагоду зустрітися з українцями та їхніми стремліннями. Про святкування були інформації в місцевій пресі та інших засобах масової інформації, а клюб побільшився на декілька членів.

Після цих святкувань Українсько - Американський Клюб, якого головою є тепер активна і працьовита Христина Ґеремет, взяв ще участь в Міжнародному базарі у Деллас. Приготовано окрему будку з великим написом „Мілленніюм" та датами 988-1988, прикрашено її золотими банями з хрестами і виставлено зразки українського народного мистецтва. В часі базару виступала знову з великим успіхом група танцюристів.

Все це, каже С. Покотило-Елліс, як на Тексас — великий успіх і великий крок вперед, коли взяти до уваги що це щойно два роки як українці дали про себе і про своє існування в Делласі знати.

Але наша гостя надіється що цей перший спільний успіх буде свого рода „вітаміновим застриком", який зрушить українську громаду та притягне тих усіх, що ще тепер стоять оподалік.

На наше запитання, як довго вона перебуває в тому віддаленому від українського життя Тексасі, довідуємося, що живе в Делласі від 1959 року, тут її родина, тут поховала свого мужа і тут в 1968 році привезла з Польщі свою маму, яка 20 років перебула на Сибірі. Значить, для неї цей далекий Деллас це „дім", в якому не лише вона хоче почуватися добре, але й знайти в ньому і зорганізувати розсипаних долею земляків, щоб творили одну велику родину.

Ми прощаємо її у поворотну дорогу до Тексасу з таким самим бажанням. Може скоро почуємо знову про тамошніх українців та про їхні успіхи.

Літня...

(Закінчення зі стор. 1)

Інші імпрези включають: прозірки Інформаційної державної агенції ЗСА з поїздки минулого літа до Києва: доповідь д-ра Любомира Гайди про „Українців в контексті совєтської багато національної імперії; Данила Гординського (предсідника "Міжнародних візит для совєтів і американців") дискусія на тему: „Відвідини родини в часах гласности"; вечір з мистцем Юрієм Онухом та доповідь д-ра Мирона Куропася про „Ролю Церков в розвитку української національної свідомости в Америці". Також буде висвітлено фільми, включно із „Звенигородою", О. Довженка (1928), „Тіні забутих предків", Сергія Параджанова та „Жнива розпачу" (Славко Новицький, 1984). До участи в імпрезах запрошується громадянство.

Перший тиждень навчання був заповнений різноманітними зайняттями для студентів — реєстрація, орієнтація, тура бібліотеки (особливо української збірки у бібліотеці Вайднер) і закуп книжок. Виклади почалися в понеділок, 27-го червня, а вечором відбулося офіційне відкриття курсів з привітом проф І. Шевченка та д-ра Пітера Бака, директора Гарвардської літньої школи. Також були висвітлені прозірки про діяльність УНІГУ.

105-річна

(Закінчення зі стор. 2)

ви в сучасній Україні жінки не підносять вголос питання про неповинні жертви в рядах заслужених діячок. Треба сподіватися, що настане час, коли згадуватиметься про Олену Пчілку, Людмилу Старицьку-Черняхівську, Любов Яновську, Л. Біднову, Надію Суровцову та багато інших забутих і заслужених, як Олена Доброграєва, Ольга Басараб, Ганна Чикаленко, Софія Русова, О. Вілінська. Адже всі вони великі й не менше — важні для історії й духовних скарбів рідного народу.

Концерт на прославу української культури

Громадський Комітет великого Ню Гейвену для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні. Сидять зліва: Дональд Горбатий, д-р Іван Кизик, о. декан Микола Чернявський, д-р Михайло Снігурович, о. Роман Ґолемба, проф. Іван Телюк і д-р Ярослав Туркало; стоять: д-р Роман Куц, мгр Романа Гіна-Тібодо, Ростислава Яхницька, Теодор Романюк, мгр Марта Рудик, Осип Яхницький, Марія Снігурович, Марія Антонишин, Юрій Лодинський, мгр Христина Мельник, мгр Мирон Мельник, Раїса Долішна, Ірина Телюк і Олександра Кизик.

Ню Гейвен (М.С.). — Громадський комітет Ню Гейвену для відзначення Тисячоліття Хрищення України влаштував в суботу 21-го травня ц.р. в залі Музичної школи Єйлського університету, концерт для прославлення української культури. В концерті взяли участь три мистецькі групи: хор „Думка" з Ню Йорку (диригент Семен Комірний, фортепіяновий супровід Тетяни Поташко), танцювальний ансамбль „Чайка" з Йонкерсу, Н. Й., (хореограф Орест Русинко) і камерний ансамбль під проводом проф. Юрія Цибрівського з Ню Гейвену.

Концерт відкрив майстер церемонії мгр Орест Дубно. На самому початку програми промовляли конгресмен третього дистрикту Брус Моррісон, спонзор відомої резолюції про переслідування релігії в Україні, та посадник міста Ню Гейвену Біяджіо ДіЛіто, який після короткого слова відчитав видану ним проклямацію про визначення в Ню Гейвені 1988 року Роком Християнства в Україні, та вручив проклямацію д-рові Михайлові Снігуровичеві, голові Громадського комітету Тисячоліття.

Концерт почав ансамбль „Чайка" „Привітом". Хор „Думка" відспівав моґутнє „Слава во вишніх Богу" муз. Д. Бортнянського, і „Богородице Діво" муз. А. Гнатишина, сольо виконав С. Жила-Качарай. Жіночий септет „Думки" в складі С. Жила-Качарай, З. Ковбаснюк, М. Дармограй-Мулик, В. Косович, Я. Снігур, Т. Турчан-Листовецька, і У. Стек відспівав: „Гнуться верби понад став" муз. О. Біласа і „Ой, заграли десь трембіти" муз. М. Лева. Христина Радавес (флейта) і Юрій Цибрівський (фортепіян) відіграли „Фантазію на дві українські теми" муз. М. Лисенка. Сопрано Віра Черни у фортепіяновому супроводі Ю. Цибрівського відспівала „Любіть Україну", муз. М. Фоменка, сл. В. Сосюри, „Спи, дитино моя" муз. С. Людкевича, сл. П. Карманського і „Зло начинающих спини" муз. І. Соневицького, сл. Т. Шевченка. Першу частину програми закінчила „Чайка" трьома танками „Залицяння", „Лінивий гуцул" і „Закарпатський танець".

Другу частину започаткувала „Чайка" „Буковинським танком". Чоловічий хор „Думки" грімко проспівав „Ой, літа орел" муз. Г. Китастого, соліст М. Невмержицький, і „Вилітали орли" муз. К. Стеценка, а мішаний хор „Думки" заблестів чотирьома піснями: „Не шуми, калинонько", народна пісня, обр. М. Лева; „В'язанка карпатських пісень" обр. М. Лева, і „Пісня про Дніпро" муз. М. Майбороди, сл. І. Масенка, солісти О. Навроцька-Замята та Б. Кекіш, і на настирливе домагання публіки „Владико неба і землі" із опери „Запорожець за Дунаєм" муз. С. Гулака-Артемовського. „Чайка" протанцювала „Пісні козака", „Прощання", „Запорожці" і „На Січі". Віра Черни під фортепіяновий акомпаньямент Ю. Цибрівського виконала дві пісні: „О, де ти згинув", муз. Я. Степового, сл. М. Гаврилка і „Аллилуя", муз. І. Соневицького. Марина Гувер (віольончеля) і Ю. Цибрівський (фортепіян) відіграли прекрасний твір Василя Барвінського „Варіяції на українську народну тему". Повний камерний ансамбль із солісткою В. Черни виконав „Заклик до єдности" муз. М. Лисенка, сл. І. Франка. Бравурним гопаком „Чайка" закінчила програму цього великого концерту. Заля Спраг Гол була виповнена по береги. Крім громадян великого Ню Гейвену, було багато глядачів із далеко віддалених міст Коннектікату, як теж поважна кількість неукраїнської публіки, яка була таки справді очарована виступами цих трьох мистецьких груп. Довготривалі оплески дістала „Думка", зокрема в другій частині концерту. Голос молодої співачки В. Черни дзвінко звучав в акустичній концертовій залі. Їй і всьому камерному ансамблеві глядачі дали признання бурхливими „браво". Ну, а „Чайку", як звичайно, подивляли, оплескували і, здавалось, що всі присутні танцюють разом із нею. Директорові і акомпаньяторові „Думки", хореографові „Чайки" та співачкам камерного ансамблю вручено китиці рож.

Після концерту відбулося прийняття для виконавців програми, членів комітету та запрошених гостей в залі української католицької церкви в Ню Гейвені, яке підготовили пані із Комітету Тисячоліття.

Концерт пройшов з великим успіхом завдяки праці і співпраці усіх членів комітету, які не шкодували ні часу, ні матеріяльних витрат, щоб ця імпреза була гідним відзначення тисячолітньої християнської культури України. Аранжери концерту постаралися про програмки, в яких було подано англійською мовою інформації про Україну, про Тисячоліття Християнства, про місцеві Українські Церкви, про громадські організації, про композиторів виконуваних творів та про виконавців програми. В програмі поміщено багато світлин. Про концерт з великим признанням писала місцева американська преса „Ню Гейвен Реджістер", „Індепендент", звітувало радіо (головно „Велі" Далю, І. Гл. Ан.).

Громадський Комітет Тисячоліття Хрищення України гідно сповнив завдання.

М. С.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ в АМЕРИЦІ

Ділимося сумною вісткою, що дня 1-го липня 1988 року відійшов у Вічність у Nort Port, Florida наш довголітній член

бл. п.
д-р ВАСИЛЬ ПЕТРИНА

Опечаленій Родині —

Пані Евгенії, дочкам Оленці і Марті складаємо глибоке співчуття від Управи Об'єднання та Товаришів.

ЦОБУ
ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

ділиться з Українським Громадянством, зокрема з українцями з Буковини, що 23-го червня 1988 р. у Відні, Австрія відійшов у Вічність

бл. п. ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ-САС

син д-ра Володимира Залозецького відомого Буковинського громадського і політичного діяча

ПОХОРОН відбувся 30-го червня 1988 р. на цвинтарі Іспар (Ispar) Відень, Австрія.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині Ютта, донькам Вероніці і Софії, синам Володимирові і Миколаєві та сестрі Наталії Баронессі Петріно, як і дальшій Родині складаємо наші співчуття.

Управа ЦОБУ

Голова, Омелян Суховерський — секретар, Петро Григорович

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п. МАРІЇ КУШНІР-БАРАГУРИ

ранком 21-го липня ц. р. будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ в церквах:

ППДМ в Озон Парку, Н. Й.	год. 9.00
Св. Юра, в Ню Йорку, Н. Й.	" 8.30
ППДМ в Бронксі, Н. Й.	" 8.00
Св. Трійці в Статен Айленд, Н. Й.	" 8.00
Св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й. 30 /7 / 88	" 8.00
Св. Духа в Гамілтоні, Канада	" 7.30
В обителі оо. ЧСВВ в Куритибі, Бразилія	" 7.00

Людям доброї волі будемо вдячні за молитовне єднання з нами.

ЧОЛОВІК з РОДИНОЮ

Повідомляю з глибоким смутком, що дня 6-го червня 1988 р., відійшов у Вічність мій найстарший Брат

бл. п.
СТЕПАН МАТВІЄВИЧ СИДОР-ЧАРТОРИЙСЬКИЙ

Помер в Україні на 90-му році свого життя.
Оставив сина та доню і внуків та ближчу і дальшу Родину в Україні та в Америці

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У смутку: МИКОЛА — брат з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Односельчанами, що дня 28-го червня 1988 р. по короткій і тяжкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність на 79-му році життя наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

бл. п.
ГРИГОРІЙ КОПАЧ

народився в селі Грушеві, Дрогобицького повіту

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 2-го липня 1988 р. з похоронного заведення Градовського до церкви св. Івана Хрестителя а відтак на кладовище св. Ядвиги в Дітройті, Мич.

У глибокому смутку:

дружина — АННА
доньки — КАТЕРИНА КІЗИМА з мужем ВОЛОДИМИРОМ і донею ТАНЕЮ
РОЗАЛІЯ ЦАП з мужем БОГДАНОМ і дітьми НАТАЛКОЮ і БОГДАНОМ
син — ІВАН з дружиною АЛЕЮ та синком ЗЕНКОМ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки **НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ**

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

ПЕНТАГОН ЗНОВУ ПОЧАВ виплачувати гроші контракторам, що їх тому 10 днів зупинив секретар Департаменту оборони Френк С. Карлуччі з огляду на те, що деякі з підприємств попали під розгляд в обвинуваченні хабарництва і шахрайства. У заяві Департамент оборони каже, що після детального розгляду справи покищо немає підстав для того, щоби здержувати платності, одначе це не виключає можливих дальших перевірок і діяльності цих контракторів і фірм, що продукують зброю для військових з'єднань ЗСА.

ВИСТУПАЮЧИ У СТОЛИЦІ Бельгії перед журналістами, колишній президент Гаїті Леслі Манга, скинутий генералом Анрі Намфі минулого місяця, заявив: „Я буду боротися. Я вже почав боротьбу. Моя поїздка по країнах Европи — це вже боротьба. Я піду на будь-який особистий риск в ім'я відновлення демократії в країні". Колишній гаїтянський президент здійснює поїздку по країнах Европи в пошуках прихильників відновлення демократичного правління на Гаїті.

ПОНАД 100 КОЛИШНІХ есесівців взяли участь у похороні колишнього адьютанта Гітлера. Як повідомляє газета „Вельт ам Зонтаг", Ріхард Шульце-Коссенс, який був адьютантом Гітлера від 1941 до 1944 року, помер у віці 73 років. Багато присутніх на похороні мали значки ветеранів СС, організації, яка дає допомогу колишнім нацистам.

КОЛО 50 АРАБСЬКИХ І африканських студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах Пекіна, провели демонстрацію перед будинком американської амбасади, протестуючи проти знищення американською ракетою іранського літака. Як повідомляють учасники демонстрації, цей протест був погоджений з урядом комуністичного Китаю. Студенти несли транспаранти на китайській, англійській і арабській мовах з написами: „Геть американський імперіялізм!", „Геть Ізраїль!". Демонстранти також викрикували трьома мовами: „Геть ЗСА! Геть Регена! Аллах великий!". Учасники демонстрації спалили прапор ЗСА перед резиденцією американського амбасадора.

Про пам'ятник...

(Закінчення зі стор. 2)

і Життя" з 6-го березня 1988 року) П. Романюк подав, що остаточно затвердили чи не два місця: на Проспекті Леніна (кол. Легіонів) і Галицьку площу. Ці два місця чомусь не вдовольняють П. Романюка. Крім цих було ще чимало пропозицій встановлення пам'ятника: у сквері на Проспекті Шевченка, у Шевченковому Гаї, на вул. 700-ліття Львова тощо..

Ще в листопаді минулого року автор цих рядків висунув кількаможливостей для пам'ятника Кобзареві: а) передати пам'ятник Міцкевича ПНР, а на це місце поставити Шевченка, б) поставити Шевченка на половині дороги між пам'ятником Леніна (перед Оперним театром) і пам'ятником Міцкевичу, тобто боком до пл. Івана Підкови, й в) на Галицькій площі. На мою думку, висловлену редакції „К:Ж", варіянти пам'ятника на сквері Шевченка, Шевченківському Гаї ча на інших „бокових" — не відобразили б гідности поета-кобзаря. П. Романюк навіть піддав думку використати майдан біля Порохової вежі на Старому Місті. Але там краще надавався б пам'ятник королеві Данилові чи його синові князеві Льву. Очевидно, найідеальнішим місцем був би початок Проспекту Шевченка (колишня Академічна), якби його не опоганили австрійські містобудівники поставленням модерністичного будинку, що прикоротив ширину Проспекту чи не наполовину.

Особисто, деякі клопоти з пам'ятником Шевченка я не назвав би митарством. Не забуваймо, що пам'ятник Міцкевичу плянували чи не 17 років. А скільки митарств треба було перейти з нашими версіями пам'ятника Шевченка в Вінніпегу і Вашінгтоні. А про події з пам'ятниками Стефанику в Едмонтоні й Лесі Українці в Саскатуні не варт і згадувати.

Д-р Омелян Бей

Шіппенсбург, Па.

Святкування 1000-ліття Хрищення в Клівленді-Пармі

Солідаризуючися з іншими місцевостями нашої розлогої діяспори, Клівленд-Парма гідно відсвяткували Тисячоліття Хрищення України 29-го травня ц.р. Приготування і праця проводилися вже від довшого часу з рамени Громадського комітету під головуванням проф. д-ра Юрія Кульчицького та різних секцій і при співпраці ієрархії обох віровизнань на чолі з Владикою Робертом. Заплановано кавалькаду авт, прикрашених відповідними написами і прапорчиками; і, наприклад,сконструйовано велику писанку в райдужних кольорах та мініятюрну нашу церковцю, яку зробив по-мистецьки Василь Ільчишин. На плятформі авт сиділи малі діти в українських строях, а старші у вишиваних сорочках і оркестра „Батурин" з Торонто, Канада. Проїздили головними вулицями Парми та відвідували наші православні і католицькі церкви. В кожній із церков отці зустрічали кавалькаду авт словом, коротким Молебнем і благословленням. Почали від української православної церкви Св. Тройці о год. 9:30 ранком, де саме тоді відбувався їх храмовий празник. Вітав їх Владика Антоній зі священиками, який був присутній на церковному празнику. Опісля відвідали українську католицьку церкву св. Андрея, а звідтам — до церкви св. Покрови. По дорозі прибувало чимраз більше людей, так що на площі перед церквою кавалькада затрималася довше. Тут також оркестра „Батурин" з Торонто в гарних строях заграла кілька пісень. Діти церкві св. Покрови під дбайливим проводом піяністки Олі Кость і маєстра Урбанського ефективно дефілювали в стародавніх наших строях часів Київської Руси-України та св. Володимира Великого. Від церкви св. Покрови похід зформувався в напрямі української православної церкви св. Володимира. Тут на площі перед церквою зібралось біля 4-5 тисяч народу. Український католицький Владика Роберт в асисті пароха церкви о. Наконечного й інших священиків відправив короткий Молебень. Співав хор при церкві св. Володимира під орудою молодого надійного диригента Олега Махлая.

По Молебні зформувався численний похід, в якому зорганізовано взяли участь Владика Роберт, священики, комбатантські та молодечі організації Пласту і СУМу, кавалькада автомобілів, діти і численне громадянство. Похід виглядав імпозантно і зробив помітне та корисне враження на чужинців та йшов в напрямі української католицької катедри св. Йосафата. На площі катедри на підвищенні Владика Роберт в асисті 6 священиків відправив Молебень. Співав хор церкви св. Володимира. В кінці Молебня оркестра „Батурин" відіграла кілька пісень. Отець Михайло Ревтюк, парох катедри виголосив коротке, дуже змістовне слово, підкреслюючи потреби і конечність нашої єдности, бож ми всі діти одної України і за князя Володимира не було розбіжностей. Треба згадати, що й погода дописала, і то надсподівано. Гаряч доходила до 90 степенів. Негативними були дві обставини відносно кількости людей в поході і потім на концерті о год. 6 вечора в авдиторії середньої школи у Пармі, а саме: користаючи з додаткового вільного дня багато людей виїхало, а молодь поїхала на спортову Олімпіяду у Філядельфії.

В концерті брали участь хори „Прометей", чоловічий і „Діброва", жіночий, Осередку Спілки Української Молоді з Торонто під мистецьким проводом маєстра Михайла Длябоги з Філядельфії. Концерт відкрив вступним словом д-р Ю. Кульчицький. Він підкреслив вагу духовної обнови нашого народу та нашої віри. Святочне слово виголосив отець проф. Андрій Чировський. Він є професором, парохом і директором східньо-християнських студій. Його думки були дуже цікаві, оригінальні і об'єктивні. 1000-ліття Християнства на Україні має велике значення не тільки для нас, українців, але і для всіх християн в гльобальному маштабі. Митрополит Шептицький вмів поєднати релігійні вартості з національним питанням. Це був велетень духу і передбачливий ум. Вже в тих часах він працював в напрямі поєднання українців-католиків, екуменізму та передбачав гірку долю нашої Церкви і народу. Отець Чировський підкреслив брак нашої місійної праці та покликань до священичого стану. Наша церква є неначе помостом між Сходом і Заходом і тому її завдання — великі і епохальні. Потім злучені хори „Прометей" і „Діброва" з Торонто відспівали музично скомплікований кантату „Єднаймося" до слів Франка, муз. К. Стеценка. Оба хори нараховують біля 100 хористів і хористок. Цей мішаний хор прозвучав вокально і технічно добре. Сопранове сольо гарно виконала Соня Сахно. До речі, в залі було дуже гаряче і душно, не було охолоджування, і хористи, солісти і диригент поборювали ці трудноші. Другою точкою була кантата „Молітеся, братія" до слів Т. Шевченка, муз. Стеценка. Виконав її чоловічий хор „Прометей" з Торонто. Ця кантата була більш вдячною до виконання. Хор звучав гармонійно і зіспівано. Добра інтерпретація та дикція. Відчувалася вмілість і тонкість у виконанні під фаховою рукою молодого, але знаного в діяспорі диригента Михайла Длябоги. Маестро Длябога їздить на проби хору з Філядельфії до Торонто і провадить відомим хором „Прометей" у Філядельфії. Соліст бас-баритон Володимир Брехун співає свобідно, голос його гарного тембру. Опісля жіночий хор „Діброва" в гарних строях відспівав кантату „Слава Мазепі" до слів Славутича, муз. Миколи Фоменка, в якій співав квартет (Соня Сахно, Марійка Сорока, Адріяна Дикович і Ліда Дрозд). Ця досить трудна до виконання кантата підходить радше до оркестральної музичної обробки ніж фортепіяну, хоч треба признати що Мія Бах акомпаньювала дуже добре. Наступною точкою була кантата „Б'ють пороги" до слів Шевченка, муз. М. Лисенка. Бравурний твір для мішаного хору з кінцевим ефективним форте, і то цілого хору. Солісти чергувалися, а саме: тенор Омелян Татунчак, соліст відомий ще з часів успіхів славного хору „Ватра", а тепер соліст хору „Прометей" у Філядельфії, і бас-баритон Брехун. Сольові партії вони відспівали з чуттям, без зайвого форсування. Слід ще сказати, що маестро Длябога вміє викликати симпатії і нав'язати контакт не тільки зі співаками, але і з публікою. А ця, так би сказати, вроджена прикмета, дуже важлива і часом відчувається брак її у деяких диригентів. Кінцевою точкою була Молитва з опери „Запорожець за Дунаєм" муз. Гулак-Артимовського, у виконанні злучених хорів. Соліст тенор Татунчак з великим музичним досвідом виконав це сольо ритмічно, по-мистецькому. Хочу згадати, що відчувався брак басів-профундо і молодих співаків, зрештою, питоме явище наших хорів. На закінчення концерту д-р Кульчицький подякував всім виконавцям програми за їх бездоганне виконання поодиноких точок програми, а троє діточок вручили диригентові, піяністці і солістці Сахно китиці квітів. Слід підкреслити, що комітет видав 8-сторінкові програмки естетичного вигляду і з добрим змістом.

Д-р Володимир Боднар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17 ЛИПНЯ 1988 року

Нюарк-Ірвінгтон, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 76 Відд. відбудуться в залі української католицької церкви о год. 9:15 ранку при Сенфорд Авеню. Проситься членів прийти та вирівняти вкладки, а також відібрати дивіденди.

Юлія Демчук — фін. секретар

НЕДІЛЯ, 24-го ЛИПНЯ 1988 р.

Рочестер, Н. Й. Піврічні збори 217 Відділу св. Йосафата відбудуться о другій годині по полудні в приміщенні церкви св. Йосафата. Проситься членів няти свої залеглі вкладки. Секретар буде збирати вкладки 1:30, а як що зайде потреба то буде збирати пів години по зборах. Не буде збирати під час зборів.

Стефан Приймак — секретар

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Лишається дуже мало часу для приготувань до гідного відзначення найбільше величної події української історії, 1000-ліття прийняття християнства українським народом.

Допоможіть своєю скорою і щедрою пожертвою виконати всі заплановані акції Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні.

Чеки проситься виставляти на: UUARC, INC. — MILLENNIUM OF CHRISTIANITY IN UKRAINE FUND та висилати на адресу: 1319 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141.

Пожертви звільнені від уподаткування.

Складаю (складаємо) пожертву в сумі ....

Посвідку проситься виставити на ....
(по-англійськи)

та переслати
на адресу
(по-англійськи)

Дата

Підпис

